

Ondersteuning bestek ANPR-toepassingen Smart City

In opdracht van Stad Mechelen

Ondersteuning bestek ANPR-toepassingen Smart City

Authors: Dormaels Arne, Jean-François Gaillet, Isabel Verwee
Responsible publisher: Karin Genoe
Publisher: VIAS institute
Date of publication: 06/05/2021

Inhoudsopgave

1	Context	4
2	Bestek ontwikkeling van een toegankelijk ANPR-data platform voor lokale besturen	5
2.1	Uitgangspunten bij dit bestek	5
2.1.1	Juridisch uitgangspunt	5
2.1.2	Kruispuntbank	5
2.2	Studie van de use cases	6
3	Bestek	8
3.1	Technische specificaties	8
3.1.1	Context	8
3.1.2	ANPR-cameradata	8
3.1.3	Opdracht	9
3.1.3.1	Ontwikkeling van een ANPR-data treatment module	9
3.1.3.2	Toegang and visualisatie van de COT data	10
3.1.3.3	Ontwikkeling van management tools	10
3.1.3.4	Onderhoud	10
3.1.4	Service Level Agreement	10
3.1.5	Evaluatiecriteria	11

1 Context

In de periode van maart tot april 2020 voerde Vias institute in opdracht van de steden Mechelen, Turnhout, Kortrijk en Antwerpen met financiering van VLAIO een adviesopdracht voor de ondersteuning van ANPR voor Smart City toepassingen.

Deze omgevingsanalyse en knelpuntennota rond de ontwikkeling van een toegankelijk ANPR-data platform voor lokale besturen identificeerde een aantal juridische en praktische obstakels. Doel van deze analyse was het creëren van een kader waarin een platform kan worden opgericht om ANPR-data met lokale besturen te delen.

Er werden een aantal beleids- en wetsaanbevelingen geformuleerd om de ontsluiting van ANPR-data voor lokale besturen voor niet-politionele/justitiële doeleinden mogelijk te maken. We verwijzen hier graag naar het rapport Dormaels, Verwee, Nieuwkamp, Van Remoortel, Jamaels (2020).

In het vooruitzicht van een noodzakelijk wetgevend initiatief besliste de opdrachtgever om de gegunde opdracht "Ondersteuning bestek ANPR toepassingen Smart City. Omgevingsanalyse en knelpuntennota rond de ontwikkeling van een toegankelijk ANPR-data platform voor lokale besturen" uit te breiden met de opdracht om een bestek op te stellen waarin *use cases* en toepassingen samen met de nodige technische voorschriften (verwachtingen dashboard, data verzamelen, versturen, ontvangen, ...) worden beschreven.

De selectie van de gunnings- en selectiecriteria vallen buiten deze opdracht.

Bedrijfsnaam	Vias institute CV die vermoed wordt erkend te zijn als sociale onderneming (artikel 42, §1 Wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen)
Adres	Haachtsesteenweg 1405, 1130 Brussel.
BTW-nummer	BE 0432.570.411
RSZ-nummer	011-1525053-39
Rekeningnummer	BE02 3630 4373 7340 ING Vias institute
Website	www.vias.be
Contactpersoon voor dit project	Dormaels Arne T +32 497 649225 Email: arne.dormaels@vias.be

2 Bestek ontwikkeling van een toegankelijk ANPR-data platform voor lokale besturen

2.1 Uitgangspunten bij dit bestek

2.1.1 Juridisch uitgangspunt

Er wordt verwezen naar het onderzoeksrapport van Dormaels, Verwee, Nieuwkamp, Van Remoortel, Jamaels (2020) waarin de juridische vereisten staan beschreven om een ANPR-datadeling mogelijk te maken met de lokale besturen. Dit wordt nogmaals kort samengevat:

De relevante wetgeving, zijnde (i) de GDPR en de Belgische uitvoeringswet (ii) de Camerawet, en (iii) de wet op het politieambt (WPA), vormt een strikt wettelijk kader omtrent het gebruik van ANPR-camera's en het gebruik en delen van ANPR-data. Het vandaag bestaand wettelijk kader laat geen ontsluiting toe van politionele gegevens, met inbegrip van ANPR-gegevens, naar niet-politionele overheden/instanties voor niet-politionele/justitiële doeleinden. Er bestaat dus geen wettelijke grondslag voor het ontsluiten van ANPR-data aan lokale besturen voor algemene beleidsdoeleinden zoals mobiliteit, milieu, klimaat, leefbaarheid, etc.

Teneinde die wettelijke basis te voorzien, lijkt de meest aangewezen optie een wijziging van de WPA, en in het bijzonder aanvulling van het huidig artikel 44/11/9 WPA.

Artikel 44/11/9 WPA zou zodanig kunnen uitgebreid worden dat de openbare overheden (waarvan reeds sprake in de huidige versie van artikel 44/11/9 en waaronder dus ook steden en gemeenten vallen) niet louter met betrekking tot hun opdrachten van toepassing van de strafwet of wettelijke verplichtingen inzake de openbare veiligheid, maar ook met betrekking tot mobiliteit-, milieu-, leefbaarheidsbeleid, etc. toegang kunnen krijgen tot de gegevens in de zin van de WPA.

Vanuit juridisch oogpunt is het ons inziens meest werkbare kader voor het delen van ANPR-data met lokale besturen, in de zin van een op die wijze gewijzigd artikel 44/11/9 WPA, te werken met een centraal systeem (en niet met decentrale systemen).

Als men ervan uitgaat dat één centraal systeem zou bestaan met ANPR-gegevens dat geconsulteerd kan worden door de lokale besturen, dan stelt zich nog de vraag hoe een lokaal bestuur dan aan de gegevens kan die het nodig heeft om een bepaald project te realiseren? Een suggestie is het oprichten (via een uitvoeringsbesluit van de WPA (gewijzigd artikel 44/11/9)) van een kruispuntbank die instaat voor (i) het anonimiseren/pseudonimiseren van de ANPR-data en (ii) het verdelen van de gegevens aan de lokale besturen conform de wettelijk bepaalde doeleinden.

Uiteraard blijft de GDPR en de Belgische uitvoeringswet van toepassing telkens wanneer persoonsgegevens verwerkt worden voor die aangelegenheden die niet door bijzondere wetgeving worden geregeld. Het opzetten van een kruispuntbank of enige ander initiatief wijzigt de verplichtingen van lokale besturen op dat vlak niet. Dit betekent dat de verwerking van de gegevens (minstens de gepseudonimiseerde gegevens, aangezien de GDPR niet van toepassing is op louter anonieme gegevens) moet plaatsvinden conform de basisprincipes van de GDPR. Elke verwerking moet proportioneel zijn, de verwerkingsverantwoordelijke (lokaal bestuur) moet transparant zijn, etc. Bovendien moet een lokaal bestuur nog steeds, indien zij meent dat een verwerking een hoog risico inhoudt voor de vrijheden van natuurlijke personen, een DPIA (Gegevensbeschermingseffectbeoordeling) uitvoeren voorafgaand aan de verwerking van de gegevens, wat evenwel ook kan worden opgenomen in bijzondere wetgeving.

2.1.2 Kruispuntbank

Evenzeer in het rapport Dormaels, Verwee, Nieuwkamp, Van Remoortel, Jamaels (2020) staat het belang van een kruispuntbank beschreven. Deze kruispuntbank kan instaan voor het

Vias institute

Haachtsesteenweg 1405, 1130 Brussel · Chaussée de Haecht 1405, 1130 Bruxelles · +32 2 244 15 11 · info@vias.be · www.vias.be

anonimiseren/pseudonimiseren van de ANPR-data enerzijds en het verdelen van de gegevens aan de lokale besturen anderzijds. Een groot aantal respondenten in dit onderzoek wijst deze rol toe aan Informatie Vlaanderen. Informatie Vlaanderen -inmiddels Digitaal Vlaanderen (DV)- van de Vlaamse Overheid ondersteunt de Vlaamse overheden bij het in de markt zetten, digitaliseren en verbeteren van dienstverlening (Informatie Vlaanderen, 2020).¹

Er wordt binnen DV actief onderzocht hoe datasets kunnen ontsloten worden voor *smart city* doeleinden, meer specifiek hoe bijvoorbeeld geanonimiseerde of gepseudonimiseerde ANPR-data kunnen ontsloten worden met geïnteresseerde partners in Vlaanderen, overheidsadministraties, steden en gemeenten... DV bevroeg in 2019 Vlaamse overheden en administraties aangaande welk soort ANPR-data zij wensen en hoe deze ter beschikking kunnen worden gesteld. Deze oefening werd ook verbonden aan de ter beschikking zijnde data van DIV en verder werd bestudeerd wat nuttig en haalbaar is vanuit privacy-aspect. Deze bevraging resulteerde in use cases.

DV onderzoekt niet alleen wat mogelijkheden kunnen zijn om data-ontsluiting mogelijk te maken voor *smart city* doeleinden maar heeft binnen het ANPR-verhaal ook een specifieke rol. Zij bieden namelijk ondersteuning aan de steden Antwerpen en Gent in het kader van de controle op lage emissiezones. DV maakt een koppeling tussen de door ANPR-camera's geregistreerde nummerplaten in deze steden en de data van DIV. DV voorziet de politie van deze gekoppelde data voor de verwerking van de boetes.

Een groot aantal respondenten in dit onderzoek wijzen Informatie Vlaanderen of Digitaal Vlaanderen een belangrijke rol toe in dit project. Zo zouden zij een geanonimiseerde (of gepseudonimiseerde) ANPR-dataset kunnen ontvangen van de federale politie (AMS) en deze op haar beurt versturen naar de lokale geïnteresseerde overheden (steden/gemeenten/...). Het is belangrijk volgens meerdere respondenten om deze dispatchrol te centraliseren. De versnippering van het aantal partners en instanties bemoeilijkt de transparantie en het borgen van de privacy van de burger. Deze rol wordt Informatie Vlaanderen toebedeeld omdat zij de 'databoite' van de Vlaamse overheid zijn als het ware. Zij doen aan *e-governance* en stellen reeds data ter beschikking aan lokale overheden in het kader van het rijksregister, kruispunt sociale zekerheid, ... evenals in de domeinen van financiën, onderwijs, tewerkstelling. Zij zijn tevens decretaal gemachtigd en hebben aldus een wettelijke opdracht om dergelijke informatiedoorstroming te faciliteren. Deze decretaire machtiging wordt erkend voor de materies Kruispunt Sociale Zekerheid, Financiën maar de vraag stelt zich in hoeverre dit kan voor politionele informatie.

2.2 Studie van de use cases

De use cases die werden opgesteld door de steden Mechelen, Kortrijk, Antwerpen en Turnhout werden geanalyseerd. Ze werden per thema geclusterd en er werd telkens per use case(s) aangegeven of er al dan niet een link nodig is met DIV en/of EUCARIS. De tabel kan u vinden in de bijlage.

Op basis van deze tabel worden twee scenario's onderscheiden:

- 1) Er zijn use cases waar we door middel van **geanonimiseerde ANPR-gegevens** data op een dashboard kunnen weergeven, zoals bijvoorbeeld snelheid voertuigen, tellen van voertuigen, herkomst-bestemming voertuigen, enzoverder...
- 2) Er zijn use cases waar we enkel door middel van **niet-geanonimiseerde ANPR-gegevens** data op een dashboard kunnen weergeven, bijvoorbeeld monitoring type voertuigen, inzicht in wederkerende voertuigen, zwaar doorgaand verkeer, luchtvervuilingsgraad, LEZ...

¹ Zie: <https://overheid.vlaanderen.be/informatie-vlaanderen>, 3 april 2020.

Ieder scenario vergt een creatie van een nieuw type object (COT)²

- 1) Scenario 1 kan een creatie van een nieuw type object vergen zoals: Time – day detection, Locatie count
- 2) Scenario 2 vergt een creatie van een nieuw type object zoals:
  - Nationality (...)
  - Type voertuig (...)
  - Registration date (...)
  - EUR level (...)

In beide scenario's wordt de COT door de bevoegde instantie gecreëerd.

---

² Zie City of Things vocabularium: https://github.com/hdelva/cot_vocabulary/blob/master/ontology.ttl#L169

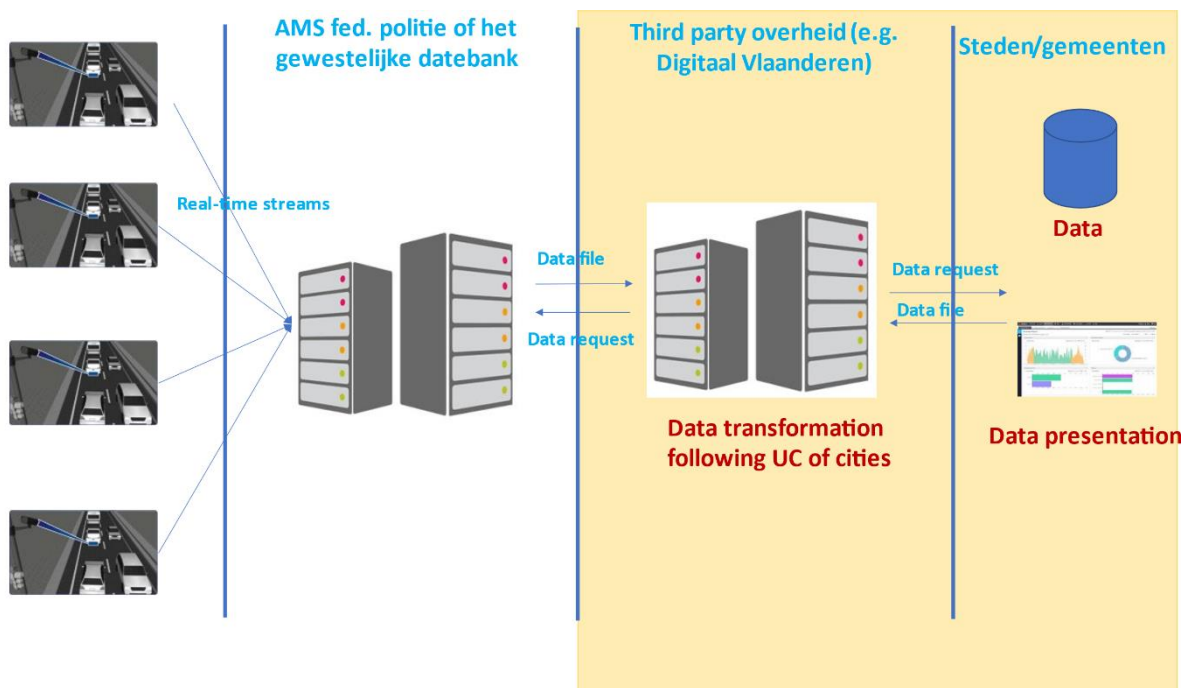
3 Bestek

3.1 Technische specificaties

3.1.1 Context

De systeemarchitectuur wordt visueel weergegeven hieronder. Digitaal Vlaanderen voorziet een aantal elementen.

- Een toegang tot een IT-omgeving met de verschillende applicatie modules
- Een interface die toelaat ANPR-data van het AMS te downloaden in een DV storage oplossing
- DV voorziet een interface voor steden/gemeenten om toegang te krijgen tot COT data (API)
- DV voorziet een web access tot het dashboard voor de steden/gemeenten.

3.1.2 ANPR-cameradata

We beschrijven niet alleen de systeemarchitectuur maar er wordt ook informatie gegeven over de beschikbare ANPR-data.

Naam gegevensveld	Beschrijving	Formaat	Bron
Camera id	unieke identificatie van de camera	Numeriek veld (13 karakters)	ANPR standaard V9
Back-office id	Unieke identificatie van de backoffice in het politienetwerk waar de	tekst	ANPR standaard V9

	camera op aangesloten is		
Locatie	Coördinaten meetplaats camera (vast/mobiel)	Lambert of WGS	
Tijdsstempel	Datum-uurgroep waarop de camera het voertuig registreerde	ISO 8601 formaat, meer specifiek YYYY-MMDDTHH:mm:SS.SSS+01:00 bijv "2016-06-02T18:36:12.345+01:00".	ANPR standaard V9
Locatie Coördinaten	GPS coördinaten van de camera tot op 10 meter juist	Lengte en breedtegraad in decimale notatie (WGS84)	ANPR standaard V9
Gepseudonimiseerde Nummerplaat	Nummerplaat zoals gelezen door de ANPR camera	tekst	ANPR standaard V9 + hashing door Federale politie
Gelezen nationaliteit	Nationaliteit zoals gelezen door de ANPR camera		
Snelheid	indicatieve snelheid	numeriek (km/h)	ANPR standaard V9
Voertuigtype (camera)	Voertuigtype classificatie (personenwagen, vrachtwagen (licht/zwaar), bus)		

3.1.3 Opdracht

In de context van dit procurement proces, wordt er verwacht dat de leveranciers op de volgende delen werken:

3.1.3.1 Ontwikkeling van een ANPR-data treatment module

We refereren naar de beschrijving van COT data objects. De leverancier moet een treatment module voorzien die toelaat COT data te genereren. De resultaten van dit proces zullen in een DV database opgeslagen worden (de specificatie van deze database wordt voorzien door DV). Alle software broncodes en documentatie gerelateerd aan deze module zullen ter beschikking worden gesteld.

De applicatie moet ontwikkeld worden in fault tolerant en self healing mode met het gebruik van een containerization methodologie.

3.1.3.2 Toegang and visualisatie van de COT data

Steden/gemeenten zullen twee oplossingen worden voorgesteld om toegang te krijgen tot de COT-data.

- Via een download van de databank uit de DV omgeving. API specificatie wordt voorzien door DV.
- Via een visualisatie van een dashboard.
Er wordt verwacht van de leverancier dat die een dashboardoplossing ontwikkelt dat steden/gemeenten toelaat om toegang te krijgen tot data, gebaseerd op specifieke onderzoekscriteria (zoals verzoeken met betrekking tot locatie, tijd, specifieke duur...). Deze visualisatietool zal ter beschikking zijn via een webservice access. Omdat het dashboard over een live feed beschikt, is een API endpoint nodig om toegang te krijgen tot de reeds gegenereerde data uit het dashboard.
De dashboardoplossing zal 'gehost' worden door DV. Het is de verantwoordelijkheid van de leverancier om een dashboardoplossing aan te bevelen en te implementeren. De leverancier zal in zijn aanbod deze aanpak documenteren, net zoals de ontwikkelingskost en het runnen van de oplossing (inclusief mogelijk maandelijkse kosten).

3.1.3.3 Ontwikkeling van management tools

De leverancier stelt monitoring tools voor die DV of de steden/gemeenten toelaten om:

- Toegang te hebben tot zowel de status van de applicatie als het dashboard en toegang te hebben tot een incident report.
- Toegang te hebben tot een tool om de kwaliteit van de data te controleren (toelaat om cameraproblemen of problemen met data – gegenereerd door de applicatie- te detecteren).
- Te beschikken over een toegangslog tot het dashboard en tot de database van DV.
- Toegang hebben tot statistieken over het aantal verwerkte records en DB-recordnummers.

3.1.3.4 Onderhoud

De leverancier zal een onderhoudsprocedure voorstellen die het mogelijk maakt bugs te verhelpen en de oplossing over een periode van 3 jaar te ontwikkelen.

3.1.4 Service Level Agreement

De Service Level Agreement kan onderscheiden worden op twee niveaus:

1° Op het niveau van de infrastructuur. Dit zal worden bepaald door DV.

2° Op het niveau van software. De leverancier dient een voorstel in dat de volgende elementen bevat:

- Software issue report. In geval van problemen is de opdrachtgever in staat om het probleem te rapporteren. De leverancier moet binnen 48 uren een plan van aanpak voorstellen met een planning.
- Bug handling: De leverancier moet binnen 48 uren een plan van aanpak voorstellen met planning.
- Additionele functionaliteit: De leverancier zal een voorstel maken om een nieuwe functionaliteit toe te voegen. Dit dient neergeschreven te worden in een plan van aanpak waarbij de prijs per uur per personeelscategorie wordt vermeld.

3.1.5 Evaluatiecriteria

De evaluatie gebeurt op een totaal van 100 punten. De evaluatie ziet er als volgt uit:

- 30 punten voor het dashboard (o.a. technische benadering)
- 20 punten voor ontwikkelingsaanpak van software
- 20 punten voor onderhoud & SLA
- 30 punten voor pricing